ETELÄ-SUOMEN YHTEISTYÖALUEEN YHTEISTYÖSOPIMUS

Sopimuksen päivitys 2025-2026

SOPIMUKSEN TAUSTA

YTA-sopimuksen tarkoitus

- Velvoite YTA-sopimuksen laatimiselle järjestämislaissa
- YTA-sopimuksen tarkoituksena on varmistaa hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen *siltä osin kuin se on tarpeellista* hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien toteutumisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi
- Yhteistyösopimuksen on edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon
  - kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, asiakas- ja potilasturvallisuutta, tarpeenmukaisuutta, yhdenvertaista saatavuutta, kielellisiä oikeuksia sekä palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta
- Sopimuksessa on lisäksi varmistettava, että yhteistyösopimuksen perusteella sosiaali- ja terveydenhuoltoa antavassa toimintayksikössä on tehtävän hoitamiseksi riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen

Aiemmin erva-sopimus

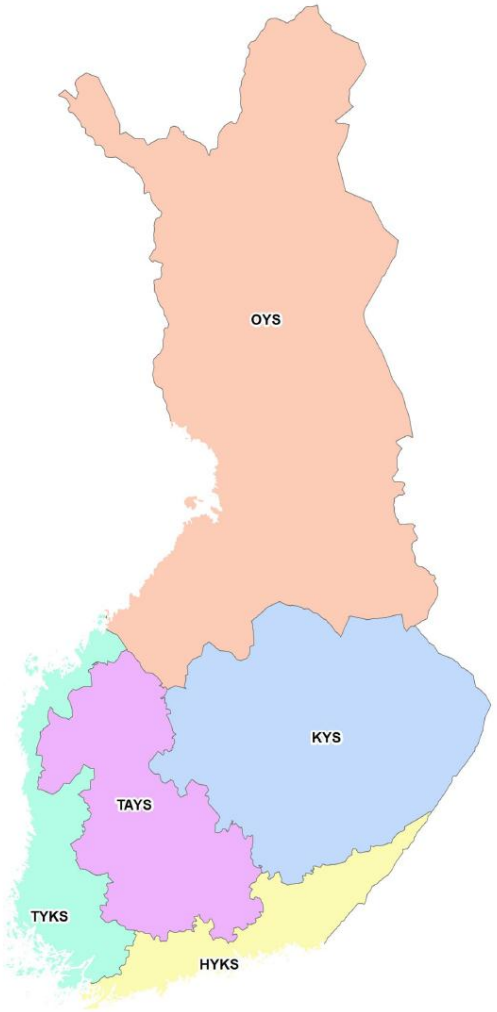

- Yliopistosairaaloiden erityisvastuualueille oli keskitetty alueen vaativin erikoissairaanhoito
  - Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä
  - Viimeisin HYKS Erva järjestämissopimus tehty vuonna 2022
- Sote-uudistuksessa muodostettiin viisi sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöaluetta (YTA) korvaamaan erityisvastuualueet
  - erityistason palvelujen ylläpitämiseksi sekä
  - sosiaali- ja terveydenhuollon muuta alueellista yhteistoimintaa ja kehittämistä varten

Etelä-Suomen yhteistyöalue

- Etelä-Karjalan hyvinvointialue
- Helsingin kaupunki
- HUS-yhtymä
- Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
- Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- Kymenlaakson hyvinvointialue
- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Päijät-Hämeen hyvinvointialue
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

- Muut YTA-alueet
  - Pohjois-Suomen yhteistyöalue
  - Itä-Suomen yhteistyöalue
  - Sisä-Suomen yhteistyöalue
  - Länsi-Suomen yhteistyöalue

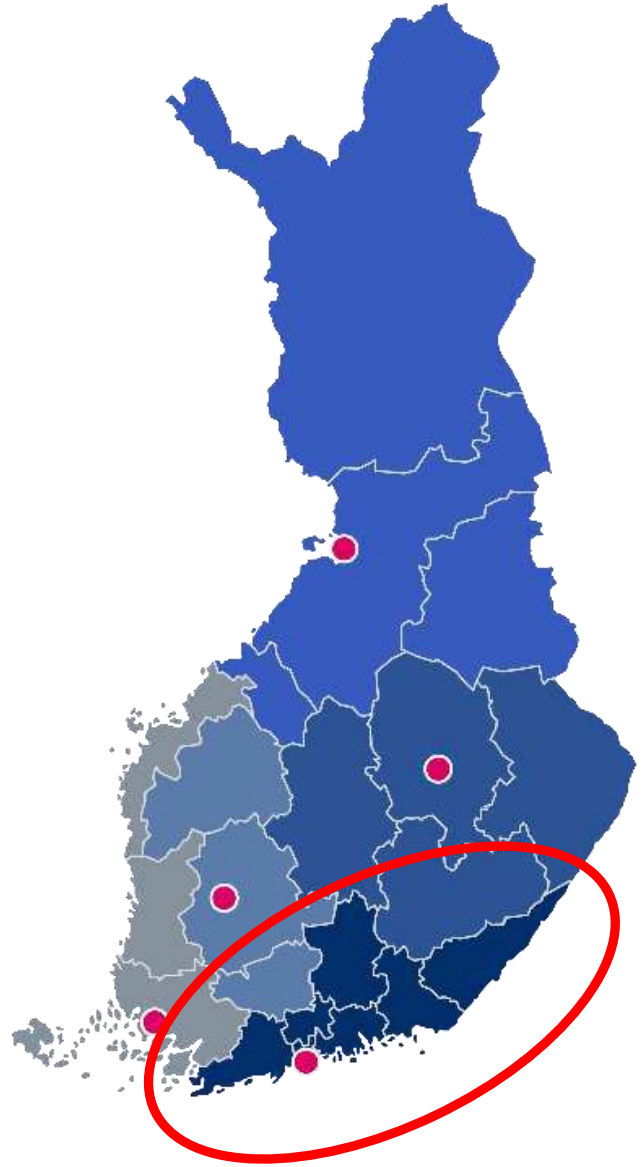

YTA ja hallitusohjelma

- Runsaasti kirjauksia yhteistyöaluetasoisen yhteistyön lisäämisestä ja roolin kasvattamisesta.

- YTA-yhteistyöhön asetetut odotukset ovat monilta osin kunnianhimoisia Etelä-Suomessa
  - Eteläisen YTAn toimijoista moni jo itsessään merkittävän kokoinen
  - Esim. kliiniset ja myös monet muut tukipalvelut jo keskitetty HUSille
  - Myös tarkoituksenmukaisia yhteishankintoja tehty jo vuosia

YTA-sopimuksen laatiminen ja hyväksyminen

- Valmistelu ja hyväksyminen
  - Hyväksymisestä päättää kunkin alueen valtuusto
  - Edellyttää lausuntoja STM:ltä ja alueen sote-koulutusta antavilta korkeakouluilta TKKI-toiminnasta
  - Toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain
  - Sopimusta on tarvittaessa muutettava hyvinvointialueen tai STM:n aloitteesta
- Sopimus päivitetään valtuustokausittain tai tarvittaessa

YTA-SOPIMUKSESSA SOVITTAVAT ASIAT JA ETELÄ-SUOMEN YHTEISTYÖALUEEN YTA-SOPIMUS 2024

YTA-sopimuksessa sovittavat asiat Sote-järjestämislaki 36 §

Yhteistyösopimuksessa on sovittava hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta:

1) väestön **palvelutarpeen** arvioinnissa ja ennakoinnissa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen seurannassa ja arvioinnissa;
2) sosiaalipäivystyksessä ja terveydenhuollon **päivystyksessä**;
3) **ensihoitokeskuksen** tehtävien järjestämisessä ja ensihoidon sovittamisessa yhteen muun toiminnan kanssa;
4) **lääkinnällisten tukipalvelujen** ja muiden tukipalvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa;
5) **erikoissairaanhoidon henkilöstön** ja osaamisen varmistamisessa erikoisaloittain palvelujen tarkoituksenmukaisen saatavuuden ja saavutettavuuden turvaamiseksi;
6) sellaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa, jotka **harvoin tarvittavina tai erityisen vaativina** edellyttävät toistettavuutta tai laaja-alaista erityisosaamista riittävän taidon ja osaamisen saavuttamiseksi ja sen ylläpitämiseksi tai merkittäviä investointeja laitteistoihin, välineisin tai toimitiloihin;
7) **koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan** strategisesta suunnitelmasta ja sen toteuttamisesta sekä yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtävistä näissä toiminnoissa;
8) sosiaali- ja terveydenhuollon **menetelmien** käyttöönoton, käytön ja käytöstä poistamisen alueellisten periaatteiden määrittelyssä niitä koskevat valtakunnalliset linjaukset huomioon ottaen;
9) sosiaali- ja terveydenhuollon **tiedonhallinnan** ja **sähköisten palvelujen** kehittämisessä, asiakas- ja potilastietojen käytössä sekä julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain mukaisissa velvoitteissa niitä koskevat valtakunnalliset linjaukset huomioon ottaen;
10) häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisessa, 50 a §:ssä tarkoitetussa häiriötilanteiden ja poikkeusolojen hallinnassa sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella sekä 51 §:ssä tarkoitetun valmiuskeskuksen toiminnan järjestämisestä;
11) vaikutuksiltaan laajakantoisia ja taloudellisesti merkittäviä **investointeja** ja investointia vastaavia sopimuksia koskien siltä osin kuin se on tarpeellista 1–10 kohdassa tarkoitettujen asioiden kannalta.

Hyvinvointialueen on korvattava toisen hyvinvointialueen sen asukkaalle annetut lakiin tai YTA-sopimukseen perustuvat palvelut. YTA-sopimuksessa on sovittava sopimukseen liittyvästä hyvinvointialueiden välisestä kustannusten jaosta muilta osin.

YTA-sopimuksessa **voidaan lisäksi sopia**

Yhteistyösopimuksessa voidaan sopia myös muusta työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon **järjestämisessä ja tuottamisessa**

YTA-sopimus antaa lakisääteisen perustan hyvinvointialueiden ja HUSin väliselle yhteistyölle – YTA-sopimukseen kirjattuun keskinäiseen yhteistyöhön ei sovelleta hankintalakia

Tämän vuoksi sopimuksessa on kattavasti yhteistyön mahdollistavia kirjauksia etenkin tukipalveluyhteistyöstä

YTA-sopimus 2024 pähkinänkuoressa

- Etelä-Suomen yhteistyöalueen ensimmäinen yhteistyösopimus astui voimaan joulukuussa 2024
  - Varsinainen sopimusteksti n. **50 sivua**
  - **4 liitettä**
  - **20 lukua,** joista
    - **12 lukua** varsinaista sopimuksen sisältöä
    - **7 lukua** sopimusjuridiikkaa/sopimusteknisiä kirjauksia
    - **1 luku** koskien sopimuksen toimeenpanoa ja seurantaa (rakenteet)

Etelä-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimus 2024

Terveydenhuolto
- Hoidon porrastus ja keskittäminen
- Päivystystoiminta
- Ensihoito
- Kehitysvammaisten tahdosta riippumaton erityishuolto
- Lääkinnällinen kuntoutus
- Mielenterveyspalvelut

Väestön palvelutarpeen arviointi ja ennakointi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen seuranta ja arviointi

Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen, valmiuskeskuksen toiminnan järjestäminen
- Yhteistyörakenteet
- Ensihoidon valmius
- Viranomaisyhteistyö
- Valmiussuunnittelu
- Sosiaali- ja terveydenhuollon jaettu tilannekuva (PAVAT)
- Korkean varautumisen tietojärjestelmien pääkäyttötoiminnot
- Muut alueelliset ja valtakunnalliset toiminnot
- Valmiuskeskuksen kustannusten jako
- Kustannukset äkillisissä normaaliolojen häiriötilanteissa

Lääkinnälliset ja muut tukipalvelut
- Taudinmääritykseen liittyvät palvelut
- Lääkehuolto
- Välinehuolto
- Kuljetus- ja varastointipalvelut
- Yhteistyö hankinnoissa
- Helsingin biopankki
- Muut sovittavat tukipalvelut
- Yhteistyö yhteiskampuksilla ja yhteisissä toimipisteissä

Muut sovittavat asiat
- Hengityslaitteen varassa elävien henkilöiden henkilökohtainen apu ja hoito
- Omavalvonta
- Potilasvakuuttaminen

Sosiaalihuolto
- Sosiaalihuollon ohjausrakenne
- Yhteistyö sosiaalihuollon lapsiperhepalveluissa ja lastensuojelussa
- Yhteistyö vammaispalveluissa
- Yhteistyö erityisen vaativissa asumispalveluissa
- Sosiaali- ja kriisipäivystys

Vaikutuksiltaan laajakantoiset, taloudellisesti merkittävät investoinnit ja sopimukset
- Investointien yhteensovittaminen
- Investointien aikataulu
- Yhteisinvestointien kustannusten jako
- Taloudellisuustarkastelu

Tietohallinnon ratkaisut ja sähköiset palvelut
- Yhteistyö toimintatavoissa ja käytännöissä
- Yhteistyö alueellisissa ICT-ratkaisuissa
- Yhteistyö tiedolla johtamisessa
- Poikkeusoloihin varautuminen
- Kyberturvallisuus
- Alueelliset ohjelmistoratkaisut
- Yhteinen ICT-investointisuunnittelu
- Työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen

Menetelmien arviointi
- Uusien menetelmien käyttöönotto
- Kliinisen lääkearviointiryhmän suositukset
- Menetelmäarviointiryhmän suositukset
- Sosiaalihuollon menetelmäarvioinnit

Henkilöstön osaamisen ja saatavuuden varmistaminen erikoissairaanhoidossa

Kustannusten jaon yleiset periaatteet

TKKI-toiminnan toteuttaminen ja YO-sairaalan koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtävät
- TKKI-toiminnan toteuttamisrakenteet ja tehtävät
- Tutkimusyhteistyö
- Sosiaali- ja terveysalan koulutuksen kehittäminen ja koulutusyhteistyö (Yliopisto ja ammattikorkeakoulu)
- Kehittämis- ja innovaatiotoiminta
- Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta yhteistyöalueella

YTA-SOPIMUSTEN PÄIVITTÄMINEN 2025-2026

YTA-sopimuksen muutoksia edellyttävät lainsäädännön muutokset 19.12.2024 (nykyisen YTA-sopimuksen voimaantulon) jälkeen

- Lasten ja nuorten terapiatakuuta koskevat lakimuutokset astuivat voimaan 1.5.2025 (terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki)
- SOTE-järjestämislain valmiutta ja varautumista koskevien pykälien muutos astui voimaan 1.8.2025
- Terveydenhuoltolain 45 §:n muutos ja VNA 888/2025 astuivat voimaan 1.10.2025
- Keskittämisasetuksen muutos (VNA 889/2025) astui voimaan 1.10.2025
- Päivystysasetuksen muutos (VNA 890/2025) astui voimaan 1.10.2025

STM:n aloite YTA-sopimusten päivittämiseksi

- STM teki maaliskuussa 2025 aloitteen kaikkien Suomen YT-alueiden YTA-sopimusten muuttamiseksi (STM:n kirje 21.3.2025)
  - Viiden YT-alueen yhteistyösopimukset poikkeavat hyvin paljon toisistaan.
  - Kaikilla yhteistyöalueilla on rakennettu yhteistyösopimuksen valmistelun mahdollistanut prosessi ja yhteistyöalueen sisäistä vuoropuhelua on vahvistettu.
  - STM kuitenkin arvioi, että yhteistyöalueilla tehdyt yhteistyösopimukset eivät nykymuodossaan ole lainsäädännön edellyttämällä tasolla.
  - **Sosiaali- ja terveysministeriö teki järjestämislain mahdollistaman aloitteen** kaikille hyvinvointialueille, jotta yhteistyöalueilla tehdyt yhteistyösopimukset saatetaan lainsäädännön edellyttämiksi.
- STM julkaisi hyvinvointialueiden tueksi YTA-sopimisen soveltamisohjeen kesäkuussa 2025 (VN/8128/2025)

Sopimuspäivityksen valmistelu

- Etelä-Suomen yhteistyöalueen YTA-sopimuspäivityksen valmistelussa on huomioitu
  - Nyt voimassa olevan sopimuksen jälkeen voimaan tulleet lainsäädännön muutokset, jotka edellyttävät muutoksia YTA-sopimuskirjauksiin
  - STM:n YTA-sopimisen soveltamisohjeen (6/2025) sisältökohdat ja STM:n lausunnossa 8/2026 nostetut huomiot
  - Sopijapuolten ja YTA-ohjausryhmän esiin nostamat muutostarpeet
- YTA-sopimuskirjausten päivitykset on valmisteltu YTA-ohjausryhmän ohjauksessa
  - YTA-ohjausryhmän sihteeristö, YTA-ohjausrakenteen työryhmät ja Etelä-Suomen yhteistyöalueen sopijapuolten juristit ovat valmistelleet YTA-sopimuskirjauspäivityksiä tiiviissä yhteistyössä

- Lasten ja nuorten terapiatakuuta koskevat lakimuutokset 1.5.2025
  - Kappaleet 4.6.3 ja 7.3
- SOTE-järjestämislain valmiutta ja varautumista koskevien pykälien muutos 1.8.2025
  - Luku 8 *Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen, valmiuskeskuksen toiminnan järjestäminen* kirjoitettu kokonaisuudessaan uudestaan
- Terveydenhuoltolain 45 § muutos ja VNA 888/2025 1.10.2025
  - Kappaleet 4.1 ja 4.2 ja liite 2
- Keskittämisasetuksen muutos (VNA 889/2025) 1.10.2025
  - Kappale 4.6.2
- Päivystysasetuksen muutos (VNA 890/2025) 1.10.2025
  - Liite 1
  - Kappale 4.2

Sopimusrakenne säilynyt muuttumattomana

- Vuoden 2024 YTA-sopimuksen porrastettu sopimusrakenne on säilynyt päivityksessä muuttumattomana
  - YTA-sopimus on **pääsopimus**, antaa lakisääteisen perustan hyvinvointialueiden ja HUSin väliselle yhteistyölle
  - YTA-yhteistyön toteuttamisen ja esimerkiksi kustannustenjaon yksityiskohdista sovitaan **YTA-alasopimuksilla**
- Sopimuksen jäsentely ja pääluvut ovat säilyneet ennallaan vuoden 2024 YTA-sopimukseen verrattuna

Merkittävimmät uudet/muokatut sopimuskirjaukset

- Lainsäädäntömuutoksista johtuvat muutokset, erityisesti
  - **Luku 4 Terveydenhuolto**: täydennetty kirjauksia koskien yhteistyöalueen alueellisen erikoissairaanhoidon kokonaisuuden suunnittelua sekä psykoterapeuttisia ja psykososiaalisia menetelmiä
  - **Luku 8 Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen, valmiuskeskuksen toiminnan järjestäminen**: kirjoitettu kokonaisuudessaan uudestaan muuttuneen lainsäädännön vaatimuksiin vastaamiseksi
- Sopimustekstiä on yhtenäistetty, tiivistetty ja selkiytetty läpi koko sopimuksen, erityisesti
  - **Luku 3 Väestön palvelutarpeen arviointi ja ennakointi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen seuranta ja arviointi**
  - **Luku 9 Henkilöstön osaamisen ja saatavuuden varmistaminen erikoissairaanhoidossa erikoisaloittain**

Muut sopimuskirjausmuutokset

- Luku 4 Terveydenhuolto
  - tarkennettu lakisääteistä ensihoitokeskusta koskevia kirjauksia
- Luku 7 Sosiaalihuolto:
  - lisätty psykoterapeuttisia ja psykososiaalisia menetelmiä koskeva kirjaus
  - tarkennettu lastensuojelun EHO-laitoshoitoa ja lastensuojelun ja nuorisopsykiatrian hybridiyksikköä koskevia kirjauksia
  - tarkennettu vaativia sosiaalipalveluita koskevia kirjauksia
- Luku 11 Tietohallinnon ratkaisut ja digitaaliset palvelut:
  - tarkennettu kehittämis- ja hankintayhteistyötä sekä häiriöhallintaa koskevia kirjauksia
- Lisätty uusi kappale 13.3 *Kielellisten oikeuksien toteutumisen edistäminen*
- Lisättu uusi liite (Liite 4), jossa kuvataan vain yliopistosairaalatasoiseen toimintaan liittyvät laitteet ja investoinnit
- YTA-alasopimuksia koskevia kirjauksia tarkennettu läpi koko sopimuksen
- Muut STM:n soveltamisohjeeseen ja lausuntoon pohjautuvat lisäykset ja tarkennukset
- Sopimuksen ohjausrakenteen ja sen tehtäväkuvauksien ajantasaistaminen

Etelä-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimus 2026

Sopimuksen sisältökokonaisuudet, punaisella tekstillä merkitty merkittävimmät uudet tai muokatut sisällöt verrattuna vuoden 2024 YTA-sopimukseen

Väestön palvelutarpeen arviointi ja ennakointi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen seuranta ja arviointi

Terveydenhuolto

- **Hoidon porrastus ja keskittäminen**
- Päivystystoiminta
- Ensihoito
- Kehitysvammaisten tahdosta riippumaton erityishuolto
- Lääkinnällinen kuntoutus
- Mielenterveyspalvelut

Lääkinnälliset ja muut tukipalvelut

- Taudinmääritykseen liittyvät palvelut
- Lääkehuolto
- Välinehuolto
- Kuljetus- ja varastointipalvelut
- Yhteistyö hankinnoissa
- Helsingin biopankki
- Muut sovittavat tukipalvelut
- Yhteistyö yhteiskampuksilla ja yhteisissä toimipisteissä

Menetelmien arviointi

- Uusien menetelmien käyttöönotto
- Lääkearviointien ja terveydenhuollon menetelmäarviointien suositukset
- Sosiaalihuollon menetelmäarvioinnit
- **Terapiatakuun toteuttamisessa sovellettavat menetelmät**

Sosiaalihuolto

- **Yhteistyö sosiaalihuollossa**
- Yhteistyö sosiaalihuollon lapsiperhepalveluissa ja lastensuojelussa
- Yhteistyö vammaispalveluissa
- Yhteistyö erityisen vaativissa asumispalveluissa
- Sosiaali- ja kriisipäivystys

Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen, valmiuskeskuksen toiminnan järjestäminen

- **Valmiuden ja varautumisen neuvottelukunta**
- **Johtaminen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa**
- **Etelä-Suomen yhteistyöalueen muille yhteistyöalueille ja kansallisesti tarjoama tuki**
- **Valmiuden säätelyn tasot ja toimenpiteet**
- **Alueelliset hälytysjärjestelyt**
- **Etelä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelma**
- **Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen toiminta**
- **Tilannekuvan kokoaminen ja jakaminen**
- **Sosiaalihuollon valmius ja varautuminen**
- **Korkean varautumisen tietojärjestelmien käyttö ja pääkäyttö yhteistyöalueella**
- **Muut alueelliset valmiuteen liittyvät toiminnot**

Henkilöstön osaamisen ja saatavuuden varmistaminen erikoissairaanhoidossa erikoisaloittain

Tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKKI) toteuttaminen ja HUS-yhtymän sekä Helsingin kaupungin koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtävät

- **TKKI-toiminta muuttuvassa toimintaympäristössä**
- TKKI-toiminnan toteuttamisrakenteet ja tehtävät
- Tutkimusyhteistyö
- Sosiaali- ja terveysalan koulutuksen kehittäminen ja koulutusyhteistyö
- Kehittämis- ja innovaatiotoiminta
- Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta yhteistyöalueella

Tietohallinnon ratkaisut ja digitaaliset palvelut

- **Yhteistyö toimintatavoissa ja käytännöissä, alueellisissa ICT-ratkaisuissa ja tiedolla johtamisessa**
- **Poikkeusoloihin varautuminen ja kyberturvallisuus**
- Alueelliset ohjelmistoratkaisut
- Yhteinen ICT-investointisuunnittelu
- Työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen
- **Riskienhallinta**

Vaikutuksiltaan laajakantoiset, taloudellisesti merkittävät investoinnit ja sopimukset

- Investointien yhteensovittaminen
- Investointien aikataulu
- Yhteisinvestointien kustannusten jako
- Taloudellisuustarkastelu

Muut sovittavat asiat

- Hengityslaitteen varassa elävien henkilöiden henkilökohtainen apu ja hoito
- Omavalvonta
- **Kielellisten oikeuksien toteutumisen edistäminen**

Kustannusten jaon yleiset periaatteet

Sopimuspäivityksen valmistelun aikataulu

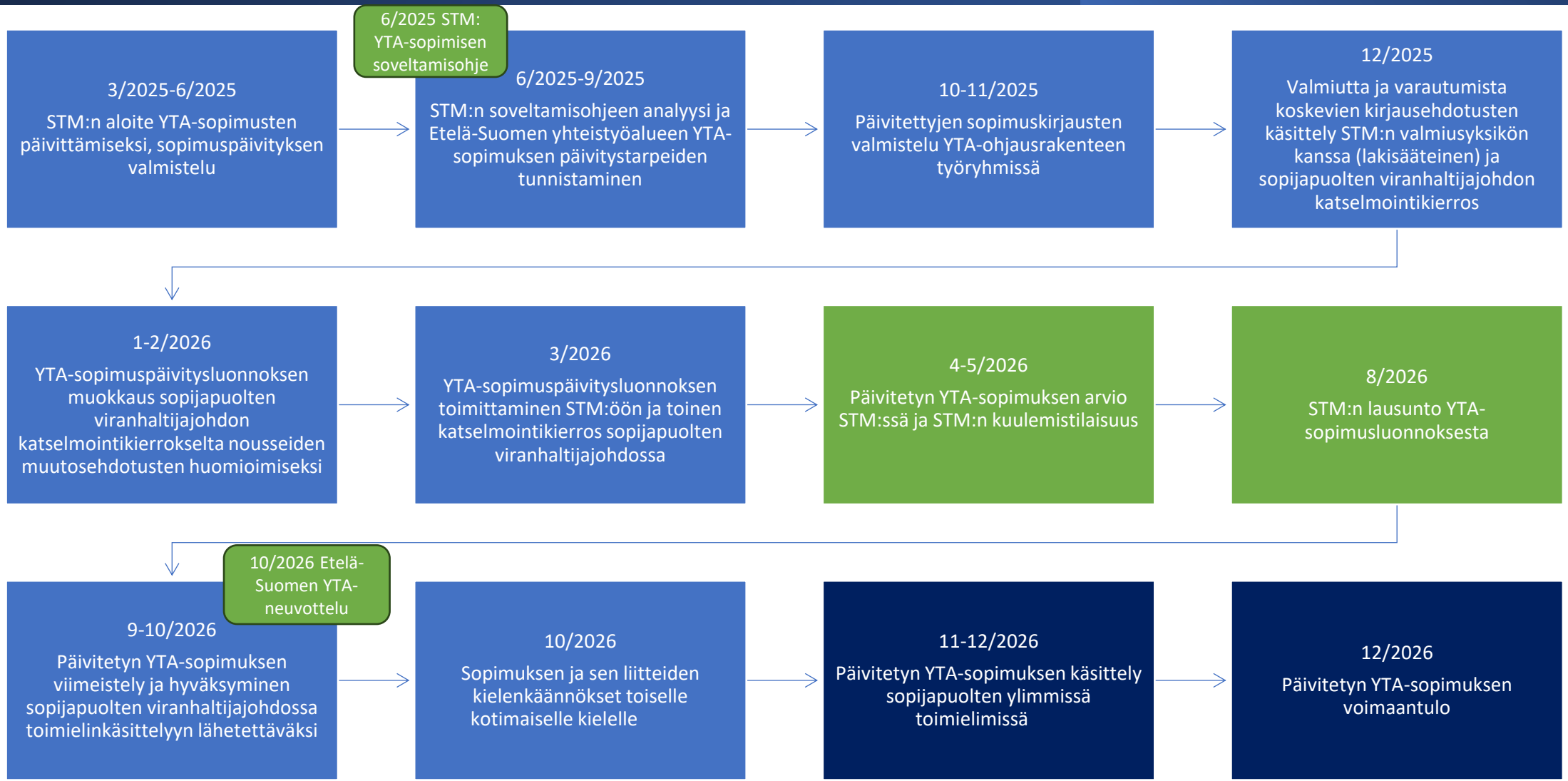

KIITOS!

LISÄMATERIAALI: ESIMERKKI YTA-YHTEISTYÖSTÄ

Esimerkki YTA-yhteistyöstä: Valmiuskeskus käynnistynyt HUSissa

- Valmiuskeskus kerää jatkuvasti tietoa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän:
  - toiminnasta ja kuormituksesta
  - henkilöstö- ja materiaaliresursseista
  - tukipalveluiden toiminnasta
  - häiriötilanteista ja niiden uhkista
- Tiedon tuottamisesta kaikkien palvelutuottajiensa osalta vastaavat hyvinvointialueet ja HUS.
- Saadun tiedon perusteella muodostetaan ja ylläpidetään palvelujärjestelmän valmiutta kuvaavaa tilannekuvaa.

Tilannekeskuspäivystäjä seuraa työvuoronsa aikana eri viranomaisten kanavia ja ylläpitää kokonaiskuvaa. (Kuva: HUS)

Esimerkki YTA-yhteistyöstä: Lastensuojelun ja psykiatrian hybridiyksikkö

- Lastensuojelun ja psykiatrian hybridiyksiköillä pyritään vastaamaan sekä lastensuojelun laitoshoitoa että psykiatrista hoitoa tarvitsevien nuorten palvelutarpeeseen
- HUS nuorisopsykiatria tukee hybridiyksikköä ja järjestää jalkautuvan nuorisopsykiatrisen avohoidon
- Hybridiyksikön pilotointi on käynnistynyt tammikuussa 2026, ja laajenee YTA-tasoiseksi syksyllä 2026

Esimerkki YTA-yhteistyöstä:
Socca – Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

- Aiemmin Etelä-Suomen alueella toimi neljä sosiaalialan osaamiskeskusta:
  - Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Socca
  - Sosiaalialan osaamiskeskus Verso (Päijät-Häme)
  - Kaakkois-Suomen osaamiskeskus SOCOM Oy
  - Kaksikielisillä alueilla ruotsinkielinen Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området (FSKC)
- 1.7.2025 alkaen Socca – Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
  - Suomenkielinen osaamiskeskustoiminta yhdistyi osaamiskeskus Soccan toiminnan laajentuessa yhteistyöaluetasoiseksi sosiaalihuollon TKI-toiminnaksi
  - Ruotsinkielisen osaamiskeskuksen toiminta säilyy ennallaan

LISÄMATERIAALI: YTA-SOPIMUKSEN PÄIVITYKSESSÄ HUOMIOITAVAT LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTOKSET

Valmius ja varautuminen

- Järjestämislain 50a § tullut voimaan 1.8.2025
  - Yhtenäiset valmiuden säätelyn tasot (suositus: perusvalmius, tehostettu valmius, täysvalmius) ja menettelyt eri tasoilla
  - Mekanismit, joilla yliopistollista sairaalaa ylläpitävä hyvinvointialue tukee muita hyvinvointialueita tai ottaa häiriötilanteen johtaakseen
  - Periaatteet, joilla yhteistyöalueen hyvinvointialueiden voimavaroja voidaan käyttää toisella yhteistyöalueella.
  - Yhteistyöalueen valmiuskeskuksen toiminnan järjestäminen (ml. kustannusten jako, hälytysjärjestelyt, valmiuskeskuksen tuki kaikille hyvinvointialueille)
- ”Hyvinvointialueiden yhteistyösopimukset ja hyvinvointialueen hallintosääntö on saatettava tässä laissa säädetyn mukaiseksi yhdeksän kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.”

Erikoissairaanhoidon työnjako ja leikkaustoiminnan hankkiminen

- TervHL 45 § tullut muutettuna voimaan 1.10.2025
  - 4 mom: ”Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, osaa leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa edellyttävästä päiväkirurgiasta ja lyhytjälkihoitoisesta eri erikoisalojen leikkaustoiminnasta voidaan […]HUS-yhtymän sairaaloissa, jos asiasta on sovittu sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä tarkoitetussa yhteistyösopimuksessa.”
  - 8 mom: ”Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän on sovittava yhteistyösopimuksessa periaatteista, joiden mukaisesti hyvinvointialue tai HUS-yhtymä voi hankkia leikkaustoimintaa yksityisiltä palveluntuottajilta.”
- Voimassaolevaa lainsäädäntöä – ei siirtymäaikaa
  - HE:n mukaan mm. palveluhankinta yksityiseltä ei mahdollista, jos asiasta ei sovittu sopimuksessa

Päivystysyksiköt (1/2)

- TervHL 50.3 §:ssä säädetään monierikoisalaisista ympärivuorokautisista laajoista päivystysyksiköistä
  - Voimaan 1.10.2025
  - HUS / Helsinki, EKHVA / Lappeenranta, PHHVA / Lahti
  - ”Tällaisen ympärivuorokautisen päivystyksen yksikön tulee tukea muita päivystysyksiköitä.”
- Päivystysasetus 4.3 §: ”yhteistyösopimuksessa tulee sopia […] monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ylläpitävien päivystysyksiköiden erikoisalojen toiminnan laajuudesta, muiden yksiköiden tukemisesta ja varautumisesta erityistilanteisiin”

Päivystysyksiköt (2/2)

- TervHL 50.4 § säädetään monierikoisalaisista ympärivuorokautisista päivystysyksiköistä
  - Voimaan 1.10.2025
  - KymHVA / Kotka
- Päivystysasetus 5 §: ”Yhteistyösopimuksessa tulee sopia, mitä erikoisaloja on edustettuna ja toimintoja on […] monierikoisalaisissa ympärivuorokautisissa päivystysyksiköissä.”

Keskittämisasetuksen vaatimukset

- Muutokset voimaan 1.10.2025
- 7 §:ssä säädetään, että tietyissä toimenpiteissä voidaan keskussairaalassa leikkausmäärät alittaa, jos yhteistyösopimuksessa on näin sovittu
  - Primäärit lonkan ja polven tekonivelleikkaukset, selkäkirurgia, tietyt syöpäleikkaukset

Lasten ja nuorten terapiatakuulait

- Lasten ja nuorten terapiatakuuta koskevat lakimuutokset astuivat voimaan 1.5.2025
  - Terveydenhuoltolain 53 §:n 1 momentissa ja sosiaalihuoltolain 25 a §:n 2 momentissa tarkoitettujen lasten ja alle 23-vuotiaiden nuorten perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon psykososiaalisten työmenetelmien käyttöönotto ja käyttö